

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,

Inleiding

Nu we op deze laatste zondag van het kerkelijke jaar,
zondag Voleinding,
de zondag waarop we onze gestorvenen in herinnering roepen,
ook het avondmaal gevierd hebben,
heb ik als schriftlezing gekozen
dat gedeelte uit Lukas 22.

Traditioneel staat er voor deze zondag een bijbelgedeelte op het rooster
dat komt uit de zogenoemde Rede over de laatste dingen.

Mattheus 24 is dat,
of Markus 13.

Het zijn de woorden die Jezus tot zijn leerlingen spreekt,
nadat Jezus,
in grote verbolgenheid om de houding van schriftgeleerden en farizeeërs,
Jeruzalem achter zich heeft gelaten.

De leerlingen gaan in vertwijfeling achter Hem aan.

Deze aftocht van Jezus uit Jeruzalem
lag niet in hun verwachting.

Dat was niet wat ze voor ogen hadden
toen ze Jezus met Hosanna-gejuich hadden omringd,
toen Hij op een ezel de stad was binnengereden.

En als ze dan op de Olijfberg zijn
en ze zien aan de andere kant van het dal die imposante stad Jeruzalem liggen
met zijn prachtige tempel,
dan wijzen ze Jezus op de schoonheid van de stad.

Kijk toch eens,
hoe mooi die stad,
die tempel,
alsof ze Jezus daarmee willen overhalen
om toch weer terug te gaan naar Jeruzalem.

Om daar toch de toekomst open te breken
naar het Rijk van God
zoals zij zich dat voor ogen stellen.

Maar Jezus stelt het oordeel over de stad in het vooruitzicht.

Er zal hier geen steen op de andere blijven staan.
De stad wordt verwoest,
het wordt een verschrikking.

En dan vragen de leerlingen aan Jezus:

'Vertel ons,
wanneer zal dat allemaal gebeuren
en aan welk teken kunnen we uw komst
en de voltooiing van deze wereld herkennen?'

En op die vraag gaat Jezus dan in
met een lang antwoord
over de komst van de Mensenzoon.

Rondom de maaltijd

En dat antwoord,
die woorden van Jezus zijn het dus
die gebruikelijk een plek krijgen in deze dienst van Zondag Voleinding.

En dat is mooi,
want daarmee staan we in die dienst niet alleen stil
bij wat geweest is
- in de levens van hen die ons zijn voorgegaan -
maar kijken we ook vooruit
naar de voltooiing van alle dingen
- ook de voltooiing van hen die ons zijn voorgegaan -

Maar vandaag hebben we de tafel van de Heer in ons midden staan
en daarom vandaag niet die woorden van op de Olijfberg
maar vandaag de woorden van Jezus,
tot diezelfde leerlingen,
en toch ook over diezelfde dingen,
- de voltooiing van het koninkrijk;
Vanaf nu zal Ik niet meer van de vrucht van de wijnstok drinken,
tot het koninkrijk van God gekomen is -
maar nu gesproken aan de tafel
van de gemeenschap met Hem.

En ik vind dat mooi
om nu vandaag eens déze woorden te laten klinken.

Omdat bij deze woorden
Jezus een stap kan zetten in de richting van zijn leerlingen,
die Hij bij zijn woorden op de Olijfberg
nog niet kon zetten.

Op de Olijfberg
na het verlaten van Jeruzalem
was er zoveel verwarring bij zijn leerlingen
en zoveel onbegrip
dat Jezus in zijn spreken maar nauwelijks bij hen kon komen.

Hun vragen aan Hem
ging vrijwel helemaal heen
langs dat wat Jezus bezig was te doen.

Hun vragen raakten zijn levensdoel niet

en daardoor konden zijn antwoorden
maar heel moeilijk aansluiting vinden
op hun begrip.

Het gesprek op de Olijfberg
is vooral heel vol van vervreemding.

Maar nu juist hier aan de tafel

- waar het over precies dezelfde dingen gaat als op de Olijfberg;
Hier zullen de vragen van de leerlingen niet weg zijn,
ze zullen er nog steeds zitten met heel veel verwarring en onbegrip -

...

maar hier is bij alle verwarring en onbegrip
wel weer de ruimte
om tot het hart van de leerlingen te spreken.

Vragen en onbegrip zijn niet weg,
maar de leerlingen zelf zijn wel stil geworden.

En in die stilte kunnen ze samen zijn.

En daar heeft Jezus op gewacht.

Ik heb er zeer naar verlangd
dit pascha
met jullie
te eten
voor de tijd van mijn lijden aanbreekt.

De sfeer is hier dus veel intiemer
dan op de Olijfberg.

En waar de sfeer intiemer is,
krijgen woorden en gebaren
een andere kans.

Een ander recht van spreken.

En juist in deze intieme sfeer
mogen ook de herinneringen aan hen die ons zijn voorgegaan
een andere toon bij ons aanslaan.

Niet de toon van 'Eens zal op de grote morgen',
ver vooruitzicht
waarin wij toch niet kunnen binnendringen
- niet hier, niet nu -
maar de toon van de resonantie in ons
van wat we samen gedeeld hebben.

Juist aan de tafel;

Heer, U weet hoe vaak wij deelden

van ons dagelijkse brood.

Geschenk

In de intimiteit van de gemeenschap in brood en wijn zijn we stil bij de dood van geliefden.

En wat is een mooiere plek om dat te doen,
omdat we juist bij brood en wijn
ook stilstaan bij de dood van
De Liefde Zelf,
Jezus Christus?

Ik wil de gedachtenis
openen
met een gedachte.

In veel rouwadvertenties kun je een zin lezen in deze trant:

Verdrietig om het afscheid dat we van hem moeten nemen,
maar dankbaar voor wat hij in zijn leven voor ons betekende ...

...

Dat is op een rouwkaart,
op geboortekaartjes kun je er vaak iets van lezen
hoe ouders hun pasgeboren kind
als een geschenk omschrijven.

Ons is een prachtig geschenk toevertrouwd.

Dat soort zinnen.

...

Aan het begin van het leven
wordt dat leven veelvuldig als een geschenk benoemd.

Aan het eind van het leven
gebeurt dat minder vaak zo expliciet,
maar daar waar dankbaarheid wordt uitgesproken
is de gedachte aan het geschenk natuurlijk wel aanwezig.

En de gedachte die ik hierbij naar voren wil brengen,
is dat juist aan het eind van een leven
er misschien wel veel meer reden is
om dat leven als een geschenk te benoemen,
dan aan het begin van een leven.

Het leven dat aan het begin geschonken wordt,
zal niet alleen geven,
maar ook nog heel veel vragen.
Het leven ons geschonken

van hen die ons zijn voorgegaan
is een geschenk aan ons
dat niets meer terugvraagt.

Het is een geschenk
dat ons vrij laat.

Het is een geschenk waarin nog volop ruimte is voor dankbaarheid,
maar waarin geen gedachte hoeft te zijn
aan wederdienst.

Het geschenk mag in dankbaarheid
helemaal bij jou blijven.

Mag tot kracht
in jou zijn.

Jij mag daar mee doen
wat jij wilt.

En zo mag er
vanuit een leven dat in het voorbijgaan aan jou geschonken is,
een kracht in jouw leven zijn
waarin jij mag voortgaan.

Jezus

En dat is nu,
denk ik,
precies het geschenk
dat Jezus ons geeft.

Hij geeft ons
zijn leven
in zijn dood.

...

Zijn leerlingen hadden in Jezus een geweldig geschenk van God gezien.

Met open armen hadden ze Hem ontvangen.

Ze stonden klaar om Hem te dienen.

Hun mantels in het stof
als een looper voor zijn voeten.

Takken van de bomen
als een boog van zijn triomf.

Gejuich uit hun kelen:

Hosanna, hosanna, de Koning komt.

Alles om Hem groot te maken,
zodat zijn geschenk aan hen straks
des te groter zou zijn.

Heer,
mag ik aan uw rechterhand zitten,
als U straks koning bent?

Geschenk in de dood

Maar het geschenk van Jezus
is niet een leven dat veel van ons vraagt,
maar het is een leven
dat ons wordt geschonken
in zijn dood
en dat zo
alleen maar geschenk is.

Geschonken vreugde
niet om terug te betalen,
maar om te delen.

Neem deze beker
en geef hem aan elkaar door.

Het is een geschenk
dat er alleen maar om vraagt
om doorgegeven te worden,
nooit om terugbetaald te worden.

Hij nam het brood,
sprak het dankgebed uit,
brak het brood,
deelde het uit
en zei:

Dit is mijn lichaam
voor jullie.

Doe dit
telkens opnieuw ...
... niet om Mij te dienen ...
maar ...
om Mij te gedénken.

En gedenken
dat is steeds weer ontvangen.

Gedenken kan nooit meer voorbij de grens gaan
van iets terug te doen.

Gedenken is alleen nog maar ontvangen.

Het leven van Jezus in zijn dood
deelt zich alleen maar uit.

Veelvuldig en overvloedig.

Verbond

En zo zet Jezus ons
met zijn sterven
in de vrijheid.

De leerlingen hadden
toen ze met Jezus optrokken naar Jeruzalem
een toekomst voor ogen
waarin Jezus hun koning zou zijn
en zij zijn dienaren,
maar dan wel dienaren aan zijn rechterhand.

Hooggezeten
door Hem op de troon.

Maar Jezus leidt ons binnen in een levensruimte
die niet bestaat in hoog, hoger, hoogst,
maar die bestaat in vrijheid.

Hij sluit met ons een verbond.

En zoals het oude verbond,
gesloten met Israel bij de berg Sinaï
al bovenal in het teken van de vrijheid stond
- Ik ben de Heer,
jullie God,
die jullie bevrijd heeft uit het slavenbestaan in Egypte -
...
zo is het nieuwe verbond dat Jezus opent
nog veel meer bevrijdend.

Dat oude verbond
gaf bovenal aan mensen hun levensruimte terug.

Ze leefden niet langer in opdracht van farao,
maar in de vrijheid om hun eigen tot stand te brengen.

Maar de gedachtenis die ze daarbij hadden
- bij die bevrijding -
was de gedachtenis aan een sterke God
die met machtige hand
en met opgeheven arm
zijn vijanden verpletterde.

Israël was was vrij van slavenwerk,
vrij om het werk van eigen hand op te pakken,
maar in de vrijheid
stond ze altijd nog tegenover God.

Zes dagen zul je arbeiden
en al je werk doen,
maar de zevende dag is gewijd aan de Heer, je God,
dan zul je niet werken.

...

Dat is de gedachtenis van het oude verbond.

De gedachtenis van het nieuwe verbond
is de gedachtenis aan Jezus
die zijn leven geeft in de dood.

Dit is het nieuwe verbond
dat in mijn bloed gesloten wordt.

...

Dit geschenk
is onze vrijheid,
omdat we in deze gedachtenis
- zichtbaar en tastbaar in brood en wijn -
mogen leven.

Amen